

KESKKONNAAMET

Hiiumaa Vallavalitsus Kõrgessaare Osavalla Valitsus
korgessaare@hiiumaa.ee

Teie 23.11.2023 nr 8-3/433

Meie 27.12.2023 nr 6-5/23/23784-2

Seisukoht Tahkuna tuletorni lähiala detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise vajalikkuse kohta

Esitasite Keskkonnaametile¹ keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 33 lg 6 alusel seisukoha andmiseks Hiiumaa Vallavolikogu otsuse eelnõu „Tahkuna tuletorni lähiala detailplaneeringu algatamine ning keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmine“ koos lisadega.

Planeeringuala asub Hiiumaa vallas Tahkuna külas ning hõlmab Tahkuna tuletorn, Puhkeala, Viktori ja Viktori maatüksuseid². Juurdepääs planeeringualale on 12113 Tahkuna majaka teelt ja Mälestusmärgi teelt. Detailplaneeringu eesmärgiks on määrata Tahkuna tuletorni lähialal ehitusõigus teenindushoonele ja terrassidele ja vee ning kanalisatsioonirajatistele, näha ette maatüksuste piiride muutmine, määrata maatüksuste sihtotstarbed, lisaks liikluskorralduse ja haljastuse põhimõtete määramine määrata arhitektuursed tingimused hoonetele, tehnorajatiste ja -võrkude väljaehitamiseks vajaminevate koridoride asukohad ja vajalikud servituutide alad. Detailplaneeringuga tehakse ettepanek muuta osaliselt Kõrgessaare Vallavolikogu 17.01.2003 määrusega nr 5 kehtestatud Kõrgessaare valla üldplaneeringut, tehes ettepanek ranna ehituskeeluvööndi vähendamiseks uue teenindushoone ja seda teenindavate rajatiste ulatuses.

Eesti looduse infosüsteemi (EELIS, Keskkonnaagentuur) andmete alusel ei asu tegevustega hõlmatud ala kaitsealal, hoiualal, püsielupaigas ega kaitstava looduse üksikobjekti kaitsevööndis, projekteeritaval kaitseobjektil. Tahkuna looduskaitseala³, mis on arvatud Natura 2000 võrgustikku Tahkuna loodusallana, jääb planeeringualast u 1,5 km kaugusele ning mõju sellele ei ole eeldada.

Koostatud (23.11.2023) eelhinnangu alusel ei pea Kõrgessaare Osavalla Valitsus Tahkuna tuletorni lähiala detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilist hindamist (KSH) vajalikuks. Tutvunud koostatud eelhinnanguga ja lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning teadaolevast informatsioonist, nõustub Keskkonnaamet selle järeldusega. **Keskkonnaamet on asjaomase asutusena seisukohal, et planeeritava tegevusega ei kaasne eeldatavalt olulist keskkonnamõju KeHJS § 2² mõistes ning KSH algatamine ei ole eeldatavalt vajalik⁴, kui arvestatakse järgnevalt toodud märkustega. Eelhinnangut tuleb siiski täiendada**

¹ Kiri on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 23.11.2023 nr 6-5/23/23784 all

² Katastritunnused vastavalt 39201:004:3000, 20501:001:0051, 20501:001:1524, 20501:001:1522

³ Vabariigi Valitsuse 22.09.2006 määrus nr 207 „Tahkuna looduskaitseala kaitse-eeskiri“

⁴ Seisukoht on antud Keskkonnaameti pädevusse jäävas osas

kaitstavate objektide infoga, seejuures tuleb hinnata kavandatava tegevuse mõju nendele.
Toome välja järgmised tähelepanekud, millega palume arvestada:

1. Planeeringualana on nimetatud Tahkuna tuletorni, Puhkeala, Viktori ja Viktori maaüksused. Samas detailplaneeringu lähteseisukohtades toodud joonise 1 „Planeeringuala paiknemise skeem” kohaselt hõlmab planeeringuala ka Mälestusmärgi teed (katastritunnus 20501:001:1523).
2. Lähteseisukohtades joonisel 2 „Esialgne detailplaneeringu lahendusskeem” kujutatud planeeringuala erineb joonisel 1 kujutatud planeeringualast. Lisaks on joonisel 2 kujutatud kavandatavaid ehitisi, mis jäävad väljapoole nii joonisel 1 kui 2 märgitud planeeringuala.
3. KSH eelhindangu ptk-s 3 „Planeeringuala keskkonnatingimused” on kirjas, et Keskkonnaregistri andmetel ei leidu maaüksusel kaitsealuseid liike ega kivistisi. KSH eelhindangu ptk-s 4.3 „Mõju pinnasele, taimestikule, loomastikule“ on kirjas, et planeeringualal puudub tõenäosus kaitsealuste liikide ja kivististe esinemiseks.

Juhime tähelepanu, et Eesti looduse infosüsteemi (EELIS) andmetel jääb planeeringualale II kaitsekategooria linnuliigi kirjuhaha (*Polysticta stelleri*) elupaik (peatusalal)⁵. Looduskaitseaduse (LKS) § 55 lg 6 kohaselt on keelatud kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal.

Kirjuhahk pesitseb tundravööndis polaarjoonest põhja pool. Eestis on kirjuhahk läbirändel ja talvitujana. Sügisrändel on üksikuid linde nähtud alates septembri lõpust, kuid massrännet on registreeritud detsembri I poolel. Kevadel vaadeldakse Vilsandi rahvuspargis viimaseid suuremaid salku aprilli lõpuni, kuid väiksemaid parvi kohatakse veel juuni esimese dekaadi lõpuni. Otsestel rändevaatlustel Ristnas on registreeritud liigi ärarännet alates aprilli viimastest päevadest kuni juuni keskpaigani⁶. Kirjuhahad toituvad rannikul küllaltki piiratud alal, sukeldudes 2-6 m (maksimaalselt 8 m) sügavuseni.

Eelnevat arvestades ei ole eeldada, et planeeringuga kavandatud tegevus, mis toimub maismaal ja millega kavandatakse eelkõige suvisele turismiperioodile suunatud arendusi, mõjutaks kirjuhahka ja tema elupaiku, kuid eelhindangus tuleks kaitstavat liiki ja võimalikku mõju temale siiski käsitleda.

Planeeringualast u 60 m kaugusele jääb II kaitsekategooria taimeliigi rand-orasheina (*Elymus farctus*) kasvukoht⁷. Rand-orashein kasvab lahtise liiva ja taimestunud luite piiril. LKS § 55 lg 7 kohaselt on keelatud II kaitsekategooria taimede ja seente kahjustamine, sealhulgas korjamine ja hävitamine. Kuna planeeringuga kavandatud tegevuse eesmärgiks on suurema hulga inimeste toomine piirkonda ning sellega võib kaasnedä täiendav tallamiskoormus ka liigi leiukohas, siis tuleb eelhindangus käsitleda ka mõju sellele liigile ning planeeringu koostamisel arvestada võimalike ohtudega. Planeeringuga ei peaks kavandama teid või radu, mis suunavad inimesi kaitsealuse liigi elupaika.

4. Planeeringualast ca 250 m kaugusele lõunasse jääb projekteeritav Hiiumaa rahvuspark. Projekteeritav Hiiumaa rahvuspark hõlmab antud piirkonnas riigimetsamaad. Planeeringuala ei kattu projekteeritava kaitsealaga, kuid eelhindangus tuleks siiski kõiki võimalikus mõjualas asuvaid kaitstavaid objekte käsitleda ning tagada, et planeeringulahendusega ei kaasne negatiivset mõju seal esinevatele loodusväärtustele.

⁵ EELIS kood KLO9121475

⁶ Kirjuhaha kaitse tegevuskava eelnõu ptk 1.2.

⁷ EELIS kood KLO9305889

5. Planeeringuala jääb kogu ulatuses Läänemere ranna ehituskeeluvööndisse, kus on LKS § 38 lg 3 kohaselt uute hoonete ja rajatiste ehitamine keelatud. LKS § 38 lg-tes 4 ja 5 on toodud erandid, millele ehituskeeld ei laiene, seejuures lg-s 5 toodud ehitistele ei laiene ehituskeeld üksnes siis, kui need on kavandatud kehtestatud planeeringuga. Ehituskeeluvööndi vähendamine on erandi tegemine üldkehtivale normile (ranna ehituskeeluvööndis on uute hoonete ja rajatiste ehitamine keelatud) ning see võib toimuda vaid erandkorras ja Keskkonnaameti nõusolekul ning peab olema kooskõlas ranna kaitse eesmärkidega, milleks on rannal asuvate looduskoosluste säilitamine, inimtegevusest lähtuva kahjuliku mõju piiramine, ranna eripära arvestava asustuse suunamine ning seal vaba liikumise ja juurdepääsu tagamine. Ehituskeeluvööndi vähendamiseks peab kohalik omavalitsus esitama Keskkonnaametile taotluse ja vastuvõetud üldplaneeringu või kehtestatud üldplaneeringu muutmise ettepanekut sisaldava vastuvõetud detailplaneeringu⁸. **Eeltoodust tulenevalt saab Keskkonnaamet oma lõpliku ja siduva seisukoha ehituskeeluvööndi vähendamise kohta esitada pärast planeeringu vastuvõtmist.**

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Irma Pakkonen
peaspetsialist juhataja ülesannetes
keskkonnakorralduse büroo

Elviira Vanatare 511 9817 (keskkonnakorraldus)
elviira.vanatare@keskkonnaamet.ee

Meeli Kesküla 5345 4246 (looduskasutus)
meeli.keskula@keskkonnaamet.ee

Eve Kirs 5694 9603 (vesi)
eve.kirs@keskkonnaamet.ee

⁸ LKS § 40 lg 4